

09.05.2022

Asia/5

§ 22

Helsingin työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelma 2022-2025

HEL 2022-004187 T 04 04 00

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi katsauksen Helsingin työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelmasta vuosille 2022-2025.

Käsittely

Asian aikana kuultavana olivat maahanmuuttopäällikkö Elina Nurmi ja erityissuunnittelija Ville Salo.

Vastaehdotus:

Jussi Halla-aho: Merkitessään tiedoksi katsauksen Helsingin työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelmasta vuosille 2022-2025 kaupunginhallitus toteaa seuraavaa:

"Osaajat" on määriteltävä selkeämmin. Koska maahanmuutolla on vaikutuksia yhteiskuntaan ja julkiseen talouteen, maahanmuuttopolitiikkaa ei voida "yksityistää" jättämällä liike-elämän määriteltäväksi sitä, mil-laista muuttoliikettä Suomeen ja Helsinkiin houkutellaan. Liike-elämän intressit ja yhteiskunnan kokonaisintressit eivät aina ole samanlaisia. Yritysten kannalta on esimerkiksi edullista, että työmarkkinoilla on ylitarjontaa matalasti koulutetusta työvoimasta ja että osa työvoimakustannuksista on ulkoistettu kunnille ja valtiolle sosiaaliturvan muodossa.

Ulkomaiseen halpatyövoimaan liittyy runsaasti ongelmia sekä yhteiskunnan että työntekijöiden itsensä kannalta. Esimerkkeinä voidaan mainita työpaikkojen myyminen lähtömaissa, työnantajastaan riippuvaisten ja oikeuksistaan tietämättömien ihmisten hyväksikäyttö työpaikoilla sekä elinkustannuksiin nähden riittämättömät palkkatulot ja tästä seuraava riippuvuus sosiaaliturvasta.

"Osaajan" käsite tulee rajata sellaisiin työntekijöihin, jotka täydentävät kotimaista työvoimatarjontaa eivätkä korvaa sitä, ja jotka pystyvät elättämään itsensä ja perheensä työstä saamallaan tuloilla. On myös oleellista, että työperäiset maahanmuuttajat tuottavat enemmän verotuloja kuin käyttävät verotuloilla rahoitettuja palveluja ja tulonsiirtoja.

Englanninkielisen opetus- ja palvelutarjonnan lisääminen ei edistä Helsinkiin pysyvästi muuttavien ihmisten sopeutumista. Päinvastoin se synnyttää rinnakkaisyhteiskunnan, jossa elävien ihmisten on erittäin

09.05.2022

Asia/5

vaikea verkostoitua yhteiskuntaan ja löytää työtä yksityisiltä markkinoilta. Se johtaa myös asteittain tilanteeseen, jossa englanti on ainoa kaikkien kaupunkilaisten osaama yhteinen kieli ja siten uhkaa suomen (ja ruotsin) kielen asemaa hallinnon ja palvelujen kielenä.

Kotoutumisen on lähdettävä siitä periaatteesta, että tulija sopeutuu yhteiskuntaan eikä yhteiskunta tulijaan.

Maahanmuuttajataustaisten osuutta kaupungin työntekijöistä ei tule pyrkiä kasvattamaan keinolla millä hyvänsä. Syy "aliedustukseen" on monien maahanmuuttajaryhmien heikot työelämävalmiudet, kuten huono kielitaito tai vähäinen koulutus. Osuuden mekaaninen kasvattaminen edellyttäisi vaatimustason laskemista, mikä ei tasa-arvon eikä tehtävien hoidonkaan kannalta ole hyväksyttävä ajatus. Maahanmuuttajien työllisyyttä niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla voidaan parantaa vahvistamalla sopeutumisen, työllistymisen ja kouluttautumisen kannusteita.

Jussi Halla-ahon vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen, joka oli perusteluiltaan saman sisältöinen kuin hänen tekemänsä vastaehdotus.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Elina Nurmi, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36400
elina.nurmi(a)hel.fi

Liitteet

1 Työperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelma 28 4 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tausta: kaupunkistrategia ja elinkeinopolitiikan painopisteet

Helsingin tavoitteena on olla houkutteleva ja vetovoimainen niin kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen kuin muualta Suomesta muuttaville. Kaupunkistrategian (2021-2025) ja siitä johdettujen elinkei-

nopolitiikan painopisteiden (2022-2025) mukaan Helsinki ottaa entistä aktiivisemmän roolin yrittäjien, yritysten ja työntekijöiden alueelle houkuttelussa ja asettautumisen tukemisessa. Kaupunki tarjoaa englanninkielisiä palveluita ja tukee ulkomaisten työntekijöiden puolisoiden ja kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittymistä alueen elinkeinoelämään. Osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuus turvataan mm. uudistamalla rekrytointikäytäntöjä, lisäämällä kielikoulutusta sekä tiivistämällä yhteistyötä alueen korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Myös mahdollisuutta englanninkieliseen opiskeluun lisätään kaikilla opistoilla, ja paikkojen saatavuus varmistetaan vuoden ympäri.

Toimenpideohjelman tarkoitus

Helsingin työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelman (2022-2025) tarkoituksena on tukea kaupunkistrategian ja siihen perustuvien elinkeinopolitiikan painopisteiden toteutumista. Toimenpideohjelma täsmentää Helsingin kansainvälisten osaajien ja yritysten houkuttelua ja alueelle sitouttamista koskevat tavoitteet vuosille 2022-2025 sekä niiden saavuttamisen kannalta keskeiset toimenpiteet mittareineen ja aikatauluineen. Toimenpideohjelmassa otetaan lisäksi kantaa toiminnan organisointi- ja yhteistyömalliin.

Toimenpideohjelmassa kaupunkikonserni pääyhteistyökumppaneineen antaa palvelulupauksen Helsingin kansainvälisen osaajatoiminnan kehittämiseksi maahan saapuvien osaajien, yrittäjien ja perheiden palvelupolun eri vaiheissa. Kaupungin roolina on lisäksi toimia alueella eri toimijoita ja toimenpiteitä kokoavana voimana. Toiminnan ensisijaisia kohderyhmiä ovat Helsingistä työ-, opiskelu-, yrittämis- tai investointipaikkana kiinnostuneet kansainväliset osaajat, yrittäjät ja startupit, sijoittajat sekä heidän mukanaan Helsinkiin muuttavat perheenjäsenet. Toimenpiteitä kohdistetaan lisäksi osaajia rekrytoiviin yrityksiin ja työnantajiin. Toimenpiteet suunnitellaan, vastuutetaan ja toteutetaan yhdessä alueelliseen palveluekosysteemiin kuuluvien kumppani- ja sidosryhmäorganisaatioiden kanssa. Kaupunkikonsernin omalle toteutusvastuulle kuuluvista toimista laaditaan vuosittain lisäksi aikataulutettu projektisuunnitelma.

Toimenpideohjelma on koostettu 30 henkilökohtaisen haastattelun, neljän työpajakierroksen (yli 100 osallistujaa) sekä kahdenvälisen sidosryhmäkeskustelujen pohjalta. Haastatteluihin ja työpajoihin osallistui laaja joukko asiantuntijoita eri kunta- ja valtionhallinnon organisaatioista, korkeakouluista ja tutkimuslaitoksista, startup-yhteisöstä, edunvalvonta- ja elinkeinoelämän järjestöistä sekä alueella toimivista yrityksistä. Osana prosessia toteutettiin lisäksi kansainvälinen benchmarking-vertailu.

Kaupunkikonsernin päätavoitteet ja -toimenpiteet

Toimenpideohjelma muodostuu yhdeksästä tavoitteesta sekä niitä tämentävistä toimenpiteistä ja mittareista, joihin kaupunki sekä ohjelmassa nimetyt kumppani- ja sidosryhmäorganisaatiot yhdessä sitoutuvat. Ohjelma kattaa neljän vuoden ajanjakson vuodesta 2022 vuoteen 2025. Kaupunkikonsernin toteutusvastuulle ohjelmassa kuuluvista tavoitteista ja toimenpiteistä keskeisimmät on kuvattu lyhyesti alla. (Toimenpideohjelma on kokonaisuudessaan luettavissa liitteestä 1: Helsingin työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelma.)

1. Helsingin kansainvälisen tunnettuuden ja maineen vahvistaminen

(Tavoite)

Helsinki vahvistaa tunnettuuttaan ja mainettaan potentiaalisena kotikaupunkina kansainvälisille osaajille, yrityksille ja sijoittajille.

(Päämittari)

Vuoteen 2025 mennessä Helsinki nousee kaupunkien veto- ja pitovoimaa mittaavan Global Talent Competitiveness Index -vertailun houkuttelu (attract) -kategoriassa kärkikymmenikköön.

Helsingin kansainvälisen maineen rakentumisella on merkittävä rooli ulkomaisten osaajien, yritysten ja investointien alueelle houkuttelun onnistumisessa. Jotta Helsinki voisi menestyä yhä kovenevassa kansainvälisessä kilpailussa parhaista osaajista, yrityksistä ja investoinneista, tulee Helsingin pystyä merkittävästi kasvattamaan kansainvälistä tunnettuuttaan sekä vahvistamaan mainetta kiinnostavana asuin-, työ- ja liiketoimintaympäristönä. Tunnettuutta ja mainetta rakennetaan erityisesti ansaitun median, brändilähteläiden ja suositusten kautta sekä vahvistamalla alueella toimivien yritysten ja yhteisöjen sitoutumista Helsingin kansainväliseen brändi- ja maineyöhön (ml. yhteismarkkinoinnin toimenpiteisiin). Strategiakauden aikana myös toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia ja tiedolla johtamista kehitetään mm. käynnistämällä säännöllinen seuranta Helsingin kansainvälisen tunnettuuden ja maineen kehittymisestä sekä sen yhteydestä houkuttelun tuloksellisuuteen.

Toiminnassa tavoitellaan merkittävää tasoloikkaa sekä uusien toimenpiteiden että vuoden alussa toimintansa käynnistäneen markkinointi- ja invest in -yhtiö Helsinki Partnersin perustamisen kautta. Yhtiön tehtävänä on edistää investointien, yritysten, osaajien ja vierailijoiden houkuttelua, kaupungin kansainvälistä myyntiä ja markkinointia sekä kansainvälisen tunnettuuden ja brändin rakentamista.

2. Kansainvälisten osaajien ja yritysten houkuttelu

(Tavoite)

Helsinki toimii kumppanina yrityksille ja työnantajille sekä houkuttelee aktiivisesti alueelle erityisesti työvoimapula-aloilla työskenteleviä kansainvälisiä asiantuntijoita ja eri alojen yrityksiä ja sijoittajia.

(Päämittari)

Vuoteen 2030 mennessä työ- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton kokonaisvolyymi on vähintään kaksinkertaistunut nykytasosta (eli noussut vuositasolla yli 33 000:een).

Helsingin tavoitteena on kaupunkistrategian mukaan turvata osaavan työvoiman saatavuutta mm. lisäämällä työhön ja yrittäjyyteen perustuvaa maahanmuuttoa. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää kaupungilta sekä aiempaa vahvempaa panostusta kansainvälisten osaajien ja yrittäjien proaktiiviseen alueelle houkutteluun että houkuttelun kytkemistä osaksi kansainvälistä brändityötä.

Strategiakauden aikana kaupunki toteuttaa yhteistyössä valtion, alueen yritysten ja muiden ekosysteemitomijoiden kanssa kohdennettuja houkuttelu- ja vierailijakampanjoita erityisesti työvoimapula-aloilla työskentelevien ulkomaisten asiantuntijoiden sekä kaupungin kasvun ja elinvoiman kannalta tärkeiden yritysten ja sijoittajien Helsinkiin saamiseksi. Kampanjatoimintaa kehitetään strategiakauden edetessä mm. pilotimallilla kohdemarkkinoille jalkautumista sekä lisäämällä digitaalisten työkalujen ja markkinoinnin automaation hyödyntämistä houkuttelutyössä. Kampanjoinnin tuloksena Helsinkiin saapuvien osaajien, yrittäjien ja sijoittajien määrä kasvaa, ja vähintään 40 prosenttia vierailijaohjelmiin osallistuneista löytää alueelta työ- tai liiketoimintamahdollisuuksia.

3. Kansainvälisten osaajien ja yritysten alueelle asettautumisen tuki

(Tavoite)

Helsingistä sijoittumispaikkana kiinnostuneiden kansainvälisten osaajien, yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä alueelle asettuminen on nopeaa ja sujuvaa, ja yhä useampi osaaja ja yritys jää pysyvästi alueelle.

(Päämittari)

Osaajien ja perheiden alueelle asettautumisen kannalta keskeiset neuvonta- ja viranomaispalvelut ovat saatavilla saman katon alta, yhdellä asiointikäynnillä. Helsingistä sijoittumispaikkana kiinnostuneet ulkoma-

09.05.2022

Asia/5

set yrittäjät ja startupit saavat henkilökohtaista softlanding-palvelua enintään 14 vuorokauden vasteajalla.

Sujuvilla työvoiman maahantulo- ja asettautumispalveluilla on keskeinen rooli Helsingin vetovoimaisuuden lisäämisessä sekä alueelle saapuvien uusien osaajien ja perheiden alueelle kiinnittymisessä. Maahantulo- ja asettautumisprosessin helppous ja ennakoitavuus ovat kilpailutekijöitä myös ulkomaisten yritysten ja investointien houkuttelussa.

Kaupunki kehittää yhteistyössä valtion ja muiden ekosysteemitöimijöiden kanssa kansainvälisten osaajien, yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä maahantuloa ja alueelle asettumista sujuvoittavia neuvonta- ja viiranomaispalveluita. Palveluita tarjotaan keskitetysti erityisesti International House Helsingin sekä kaupunginkanslian elinkeino-osaston yrityspalveluiden kautta. Strategiakauden aikana kansainvälisille osaajille suunnattua palveluntarjontaa ja asiointia kehitetään mm. lisäämällä mahdollisuuksia etä- ja oma-asiointiin sekä mahdollistamalla neuvontapalveluihin hakeutuminen jo ennen maahantuloa (pre-arrival services). Uutena palveluna käynnistetään lisäksi ulkomaisia startupperustajia ja -tiimejä palveleva softlanding-palvelu, jolla tuetaan Helsingistä sijoittumispaikkana kiinnostuneita startup-toimijoita yritystoiminnan käynnistämiseksi ja kehittämisessä sekä alueen yritysekosysteemiin kiinnittymisessä. Softlanding-palvelu skaalataan ja juurrutetaan osaksi elinkeino-osaston yrityspalveluiden toimintaa vuosien 2022-2024 aikana.

4. Kaupungin englanninkielisyys

(Tavoite)

Kaupungin englanninkielisten palveluiden ja viestinnän määrä kasvaa ja asiakaslähtöisyys ja laatu paranevat.

(Päämittari)

Kansainvälisten osaajien ja yrittäjien houkutteluun välittömästi liittyvät asiakasrajapinnat ovat toimialasta riippumatta tarjolla englanniksi. Englanninkielisiä päivähoito- ja koulupaikkoja on saatavilla riittävästi ympäri vuoden.

Kansainvälisten osaajien houkuttelussa ja alueelle sitouttamisessa palveluiden saavutettavuudella sekä palveluista tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti viestimisellä on tärkeä merkitys. Kaupunki sitoutuu strategiansa mukaisesti tarjoamaan englanninkielisiä palveluita sekä turvaamaan mm. englanninkielisten varhaiskasvatus- ja koulupaikkojen riittävän saatavuuden ympäri vuoden. Englanninkielisten koulupaikkojen määrää on viime vuosina merkittävästi lisätty, mutta paikkojen kysyntä on

jatkunut tähän asti tarjontaa suurempana. Englanninkielisten koulu-
paikkojen saatavuus on tärkeää, jotta Helsinki voisi menestyä kansain-
välisessä kilpailussa korkean tason osaajista, joiden työpanosta lukui-
sat maat ja yritykset havittelevat.

Tammikuusta 2022 alkaen pääsy englanninkieliseen perusopetukseen
on voitu turvata niille ilman koulupaikkaa oleville lapsille, jotka ovat ai-
kaisemmin opiskelleet englanninkielisessä, Suomen perusopetukseen
rinnastettavassa opetuksessa ulkomailla tai Suomessa. Strategiakau-
den loppuun mennessä tavoitteena on mahdollistaa englanninkieliseen
perusopetukseen pääsy myös niille englanninkielisestä opetuksesta
kiinnostuneille helsinkiläislapsille, joiden opetuskieli lähtömaassa on ol-
lut muu kuin englanti. Strategiakauden aikana myös kaupunkitasoista
englanninkielistä viestintää lisätään sekä sen laatua ja asiakaslähti-
syyttä parannetaan mm. säännöllisen palautejärjestelmän käyttöönoton
avulla. Vuoteen 2025 mennessä englanniksi viestiminen ja asiointi
kaupungin palveluissa on laaja-alaisesti mahdollistettu, ja kansainvälis-
ten osaajien ja yrittäjien houkutteluun välittömästi liittyvät asiakasraja-
pinnat ovat toimialasta riippumatta tarjolla englanniksi

5. Kaupungin työnantajapolitiikka

(Tavoite)

Vieraskielisten työntekijöiden ja harjoittelijoiden määrä ja osuus kau-
pungin henkilöstöstä kasvavat.

(Päämittari)

Vuoteen 2025 mennessä vieraskielisen henkilöstön osuus kaupungin
koko henkilöstöstä on noussut vieraskielisten väestöosuutta vuonna
2020 vastaavalle tasolle (eli noin 17 prosenttiin).

Helsingin kaupungilla on Suomen suurimpana työnantajana merkittävä
rooli kansainvälisten osaajien työllistäjänä ja osaamista vastaavien
urapolkujen kehittäjänä. Kaupunki voi työnantajapolitiikallaan lisätä
kansainvälisen työvoiman kysyntää ja käyttöastetta alueella sekä sa-
malla aktiivisesti edesauttaa osaavan työvoiman saantia kaupungin
työvoimapulasta kärsivillä toimialoilla.

Kaupunki asettaa tavoitteekseen merkittävästi kasvattaa vieraskielisten
työntekijöiden ja harjoittelijoiden määrää ja osuutta kaupungin henkilo-
stössä. Tavoitteena on, että vuoden 2025 loppuun mennessä vieraskie-
lisen henkilöstön osuus kaupungin koko henkilöstöstä on noussut vie-
raskielisten väestöosuutta vuonna 2020 vastaavalle tasolle, eli noin 17
prosenttiin. Vieraskielisten työntekijöiden ja harjoittelijoiden määrää ja
osuutta pyritään kasvattamaan mm. kartoittamalla ja asteittain poista-

09.05.2022

Asia/5

malla esteet kansainvälisten osaajien englanniksi palvelukseen ottamiselle ja työskentelylle kaupunkiorganisaatiossa. Tavoitetta edistetään myös luomalla kaupunkiyhteinen toimintamalli kielikoulutusten toteuttamiseen työn ohessa toimialoilla ja liikelaitoksissa. Kaupunki sitoutuu lisäksi kehittämään mm. kansainvälisten opiskelijoiden korkeakouluharjoitteluja sekä pilotoimaan uusia toimintamalleja alueella jo olevien sekä ulkomailta suoraan rekrytoitavien kansainvälisten osaajien palkkaamiseksi työvoimapulasta kärsiville toimialoille.

Toimenpideohjelman seuranta

Toimenpideohjelman toteutusta seuraa ja ohjaa poikkihallinnollinen ohjausryhmä, jonka toimintaa koordinoi kaupunginkanslian elinkeino-osasto.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää kaupungin maahanmuuttoa koskevista periaatteista sekä seuraa niiden toteutumista.

Elinkeinojaoston kokouksessa asiaa esittelee johtava asiantuntija Elina Nurmi.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Elina Nurmi, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36400
elina.nurmi(a)hel.fi

Liitteet

1 Työperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelma 28 4 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano